

утворення партнерства між страховими компаніями та органами державної влади задля створення спільних програм для страхування ризиків пандемії[3].

Отже, для того щоб покращити стан страхового ринку України потрібно реалізовувати різні заходи, які будуть спрямовані на усунення як тривалих проблем, так і тих, що викликані кризовими подіями.

Список використаних джерел:

1. Статистика страхового ринку в Україні. [URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення: 10.11.2021).
2. Маньковська О. О. Страховий ринок України: сучасний стан та шляхи удосконалення. *Детермінанти та імперативи розвитку фінансової архітектури Україн*. 22 квітня 2021 року. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2021. с.89-93. URL: https://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/fls/zbirnik_tez_2021_rik_compressed_1.pdf#page=90
3. Боднар О. А. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії covid-19. *Ефективна економіка*. 2020. №10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8268> (дата звернення: 10.11.2021).

УДК 336:331.1

Даниленко О.А.

к.е.н., доцент кафедри

соціоекономіки та управління персоналом

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЗАСОБИ ФІНАНСОВОГО ТА НЕФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Контролінг може приймати одну із двох форм: фінансовий та нефінансовий контролінг. Фінансовий контролінг передбачає управління

витратами організації, щоб контролювати їх по відношенню до виділених і затверджених сум бюджету. Таким чином, керівництво визначає, які аспекти фінансового стану організації, такі як активи, продажі чи прибутковість, є найважливішими, далі їх прогнозують за допомогою бюджетування, а потім порівнюють фактичні результати із запланованими. На стратегічному рівні загальний обсяг продажів та показники прибутковості будуть відповідними стратегічними засобами фінансового контролінгу. Відповідно, без ефективного фінансового контролінгу результати діяльності організації можуть значно погіршитися.

Найчастіше фінансовий контролінг використовують як проформу контролінгу результатів. Однак, його також можна використовувати як поведінковий контролінг. Наприклад, якщо керівники повинні вимагати схвалення витрат, що перевищують передбачену бюджетом суму, тоді фінансовий контролінг також забезпечує механізм поведінкового контролінгу.

Окрім цього, усе більше організацій оцінюють лояльність клієнтів, рекомендації, задоволеність працівників та інші подібні сфери діяльності, які не є фінансовими. На відміну від фінансового контролінгу, нефінансовий контролінг відстежує такі аспекти організації, які не мають безпосередньо фінансового характеру, але, як очікується, призведуть до позитивних результатів діяльності. Теорія такого нефінансового контролінгу полягає в тому, що вони повинні надавати менеджерам уявлення про прогрес організації задовго до того, як можна буде виміряти фінансові результати. І ця теорія має певну практичну підтримку, адже задоволені клієнти є найкращим показником майбутніх продажів. Саме тому організації, що працюють за сучасними підходами менеджменту, регулярно відстежують задоволеність клієнтів.

Отже, нефінансові засоби контролінгу можна визначити як засоби контролінгу, в яких вимірюються результати нефінансової діяльності, які ймовірно, вплинуть на прибутковість у довгостроковій перспективі. В деяких сферах

діяльності їх визначити легко, а в інших складніше. Наприклад, якщо в організації виникли проблеми із утриманням працівників (що означає надмірну плинність персоналу), це може призвести до вищих витрат на добір і навчання та нижчої задоволеності клієнтів.

Прикладами засобів нефінансового контролінгу ефективності організації можуть бути наступні:

- людські ресурси: задоволеність працівників, середній термін перебування на посаді, загальний оборот, плинність персоналу;
- маркетинг: запусчені нові продукти, задоволеності клієнтів, сила бренду;
- виробництво: кількість/відсоток дефектів, повернення товару, використання виробничих потужностей;
- закупівля: нові продукти, представлені постачальниками, якість закуплених матеріалів;
- дослідження та розробка: нові патенти, кількість працівників з кандидатами/докторами наук;
- обслуговування клієнтів: середній час відповіді на скаргу, середній час очікування тощо.

Фінансовий контролінг здійснюється шляхом моніторингу витрат і видатків бюджету організації, а нефінансовий контролінг доповнює фінансовий шляхом моніторингу нематеріальних активів, таких як задоволеність клієнтів і моральний дух працівників, які допомагають оцінити ефективність організації.